

Znak pisma: DKT-I.0812.2.2024
Warszawa, 23 sierpnia 2024 r.

Informacja pokontrolna

**z kontroli wykonania kamienia milowego: A13G Opublikowanie dokumentu,
w którym określono mechanizm przydziału i orientacyjną kwotę wsparcia, jakie ma
zostać przyznane każdej gminie w Polsce na wdrożenie reformy planowania
i zagospodarowania przestrzennego**

**w ramach inwestycji: A1.3.1 Wdrożenie reformy planowania i zagospodarowania
przestrzennego**

Kontrola została ujęta w Harmonogramie kontroli Ministra Rozwoju i Technologii na lata 2024-2026 w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (dalej: KPO). Została przeprowadzona z uwzględnieniem postanowień Rozdziału 2 pkt 9 oraz Rozdziału 3 pkt 5 ppkt a Wytycznych w zakresie kontroli w ramach planu rozwojowego współfinansowanego ze środków Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności¹ oraz postanowień Procedury kontroli realizacji reformy lub inwestycji w ramach planu rozwojowego współfinansowanego ze środków Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności².

Celem kontroli była weryfikacja osiągnięcia kamienia milowego A13G z uwzględnieniem:

- jego zgodności z opisem zamieszczonym w załączniku do decyzji wykonawczej Rady z dnia 16 lipca 2024 r., zmieniającej decyzję wykonawczą (UE) (ST 9728/22 INIK;ST/9728/22 ADD 1) z dnia 17 czerwca 2022 r. w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy i zwiększenia odporności Polski,
- udziału podmiotów zewnętrznych w realizacji kamienia milowego,
- sprawozdawczości w systemie CST2021,
- użycia systemu Arachne.

Komórką organizacyjną Ministerstwa odpowiedzialną za realizację inwestycji A1.3.1 jest Departament Planowania Przestrzennego (dalej: DPR) - Wydział Projektów.

¹ Dalej: wytyczne w zakresie sprawozdawczości.

² Stanowiącej załącznik do Systemu Wdrażania Planu Rozwojowego w MRiT przyjętego Decyzją nr 3 Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 9.05.2024 r.

W wyniku kontroli ustalono, że:

- 1) Inwestycja, której dotyczy kamień milowy jest zgodna z KPO, zaś osiągnięty kamień milowy realizuje zapisy odpowiednich załączników do ustaleń operacyjnych oraz decyzji wykonawczej Rady UE (CID).**

Inwestycja, w ramach której zdefiniowano objęty kontrolą kamień milowy została ujęta pod nr A1.3.1 w ramach części grantowej KPO komponent A „Odporność i konkurencyjność gospodarki” przyjętego przez Radę Ministrów 30 kwietnia 2021 r. Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. Zdefiniowanym w KPO celem inwestycji było przyjęcie przez większość gmin planów ogólnych do połowy 2026 roku dla zapewnienia efektywnego zarządzania przestrzenią, w tym ograniczenia presji urbanizacyjnej na tereny zieleni, co będzie wkładem w zrównoważony rozwój i zieloną transformację, a także będzie mieć pozytywny wpływ na cele związane ze zmianą klimatu.

Weryfikacja postanowień zawartych w dokumencie stanowiącym kamień milowy A13G tj. Regulaminie wyboru przedsięwzięć do objęcia wsparciem bezzwrotnym z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności w inwestycji A1.3.1 potwierdza, iż określa on mechanizm alokacji (uwzględniający liczbę ludności i wielkość obszaru gminy) oraz orientacyjną kwotę wsparcia jakie ma zostać przyznane każdej gminie w Polsce na wdrożenie reformy planowania i zagospodarowania przestrzennego, a także wskazanie na jakiego rodzaju działania można wykorzystać wsparcie. Dostępne dowody potwierdzają, że nabór wniosków został poprzedzony przeprowadzeniem konsultacji publicznych. Kamień milowy realizuje zatem zapisy odpowiednich załączników do ustaleń operacyjnych oraz decyzji wykonawczej Rady UE (CID).

- 2) Kamień milowy służący realizacji inwestycji uwzględnia zasady horyzontalne UE odnoszące się do KPO, w tym zakaz podwójnego finansowania.**

Załącznik nr 1 - „Kryteria wyboru przedsięwzięć” do Regulaminu wyboru przedsięwzięć do objęcia wsparciem z KPO w inwestycji A1.3.1 określa zasady horyzontalne UE dot. KPO, w tym brak podwójnego finansowania, które będą weryfikowane podczas oceny wniosków udokumentowanej listą sprawdzającą stanowiącą załącznik nr 5 do Regulaminu.

- 3) Dokument służący realizacji kamienia milowego został przygotowany w oparciu o obowiązujące w MRiT regulacje, a pracownicy zaangażowani w realizację inwestycji mieli zadanie to uwzględnione w opisie stanowiska pracy/zakresie obowiązków.**

Zgodnie z pkt 2.2.3 *Systemu wdrażania planu rozwojowego w MRiT*³ za realizację inwestycji A1.3.1 w tym ustanowionego dla niej kamienia milowego A13G odpowiedzialny jest Wydział Projektów w Departamencie Planowania Przestrzennego. W § 39 pkt 9 regulaminu organizacyjnego MRiT⁴ oraz § 14 pkt 3 Regulaminu wewnętrznego DPR⁵ określono, że do zadań Wydziału Projektów DPR należy realizacja zadań w ramach KPO. Udostępniony przez DPR w dniu 14 sierpnia 2024 r. zakres obowiązków ekspertów oraz opis stanowiska pracy głównego specjalisty – koordynatora zespołu w Wydziale Projektów potwierdzają, iż zostało im przypisane zadanie dotyczące realizacji inwestycji A1.3.1 zgodnie z ustalonymi kamieniami milowymi oraz wskaźnikami.

- 4) Dokumentacja stanowiąca realizację kamienia milowego została zatwierdzona i opublikowana.**

Regulamin wyboru przedsięwzięć do objęcia wsparciem bezzwrotnym z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności w Inwestycji A1.3.1 wraz z załącznikami został podpisany 21 maja 2024 r. przez Ministra Rozwoju i Technologii – p. Krzysztofa Paszyka oraz opublikowany na stronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/nabor-wnioskow-dot-wdrozenia-reformy-planowania-i-zagospodarowania-przestrzennego-wsparcie-dla-gmin--inwestycja-a131>.

³ Ustanowionym decyzją nr 3 Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 7 października 2022 r., z późn. zm.

⁴ Ustanowionego zarządzeniem nr 43 Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 4 listopada 2022 r.

w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Rozwoju i Technologii, z późn. zm.

⁵ Zatwierdzonego 12 grudnia 2022 r. przez Dyrektora Generalnego MRiT.

- 5) Publikacja regulaminu udzielania wsparcia została poprzedzona konsultacjami publicznymi, a zgłoszone w następstwie konsultacji wnioski, uwagi, opinie zostały przeanalizowane, poddane ocenie i wdrożone w przypadku zasadności.**

Konsultacje publiczne dla gmin zostały ogłoszone 5 lutego 2024 r. i trwały do 22 lutego 2024 r.

Link do ogłoszenia: <https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologia/informacja-o-konsultacjach-publicznych-dla-gmin>.

DPR w toku kontroli udostępnił zestawienie uwag zgłoszonych przez poszczególne podmioty w toku konsultacji społecznych zawierające m.in.: propozycje zmian wraz z uzasadnieniem, treść proponowanego zapisu oraz sposób rozstrzygnięcia zgłoszonej uwagi. Natomiast na stronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologia/informacja-o-konsultacjach-publicznych-dla-gmin>

został opublikowany raport z konsultacji publicznych i opiniowania dokumentacji konkursowej z 27 maja 2024 r. zawierający podsumowanie złożonych w wyniku konsultacji uwag wraz z informacją o zakresie uwag uwzględnionych oraz nieuwzględnionych.

- 6) Kamień milowy (Regulamin udzielania wsparcia) określał mechanizm przydziału wsparcia, uwzględniający liczbę ludności i wielkość obszaru gminy oraz orientacyjną kwotę wsparcia, jakie każda gmina otrzyma na wdrożenie reformy planowania i zagospodarowania przestrzennego.**

W regulaminie określono również na jaki rodzaj działalności wsparcie może być przeznaczone.

W § 5 ust. 2 i 3 Regulaminu określono, że IOI udziela dofinansowania w wysokości faktycznie poniesionych wydatków Przedsięwzięcia nie większej niż maksymalny poziom refundacji.

Maksymalny poziom refundacji obliczany jest według ustalonej formuły (algorytmu lub stawki jednostkowej). W przypadku przedsięwzięć polegających na:

- sporządzeniu, uchwaleniu i ogłoszeniu planów ogólnych gminy ustalono algorytm uwzględniający liczbę ludności w gminie określoną na dzień 31 grudnia 2022 r. oraz powierzchnię gminy i powierzchnię lasów w gminie na dzień 31 grudnia 2022 r.;
- sporządzeniu, uchwaleniu i ogłoszeniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ustalono stawkę na hektar dla ustaleń planów dotyczących określonych terenów;
- sporządzeniu i uchwaleniu gminnych programów rewitalizacji został ustalony algorytm uwzględniający liczbę ludności w gminie.

W § 4 ust. 2 Regulaminu określono, że w ramach Inwestycji przyznane zostanie Wsparcie z KPO dla gmin na sporządzenie, uchwalenie i ogłoszenie planów ogólnych gminy lub miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zgodnie ze znowelizowaną ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym lub sporządzenie i uchwalenie gminnych programów rewitalizacji zgodnie ze znowelizowaną ustawą o rewitalizacji.

Załącznik nr 8 do Regulaminu zawiera wykaz gmin, dla których określono maksymalną kwotę wsparcia dla planu ogólnego gminy, a załącznik nr 9 listę gmin wraz z maksymalną kwotą wsparcia dla gminnego programu rewitalizacji.

- 7) W opracowaniu dokumentacji dotyczącej kamienia milowego nie brali udziału zewnętrzni eksperci.**

Zgodnie z wyjaśnieniami DPR z 14 sierpnia br.: Dokument stanowiący spełnienie KM A13G nie wymagał udziału zewnętrznych ekspertów, został sporządzony własnym sumptem w ramach DPR, a także przy udziale ekspertów zatrudnionych przy Inwestycji A1.3.1 Wdrożenie reformy planowania i zagospodarowania przestrzennego. Zatem nie były prowadzone żadne postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

- 8) W systemie teleinformatycznym CST2021 zostały zarejestrowane formularze sprawozdawcze dotyczące inwestycji w tym realizacji kontrolowanego kamienia milowego, jednak częstotliwość zamieszczania informacji sprawozdawczych nie była dotrzymywana.**

Na dzień rozpoczęcia kontroli w CST2021 istniał ślad audytowy w postaci 16 formularzy sprawozdawczych obejmujących łącznie okres od 1 lipca 2021 r. do 30 czerwca 2024 r., jednak występowały przypadki niedotrzymywania, wynikającej z Rozdziału 4 pkt 3 ppkt b ii. wytycznych

w zakresie sprawozdawczości, zasady, iż każda instytucja odpowiedzialna za inwestycję powinna nie rzadziej niż raz w miesiącu przekazywać w CST2021 wypełnione formularze sprawozdawcze dotyczące każdej z inwestycji, co do zasady w ciągu 3 dni roboczych od wystąpienia zdarzenia warunkującego konieczność wprowadzenia lub modyfikacji danych.

Analiza terminów składania formularzy sprawozdawczych w okresie od lutego⁶ 2023 r. do 31 lipca 2024 r. wykazała, że w jedenastu⁷ przypadkach nie dotrzymano ww. zasady.

DPR w piśmie z 14 sierpnia 2024 r. wyjaśnił, że: *Intensyfikacja prac po wejściu w życie nowelizacji ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977, z późn. zm.) w dniu 24 września 2023 r. (realizacja kamienia milowego A12G) wraz z trwającymi brakami kadrowymi spowodowała brak regularności w zadaniach dotyczących sprawozdawczości prowadzonej w ramach Inwestycji A1.3.1, przy czym w okresie od 1 lipca 2021 r. do 10 marca 2023 r. realizacja Inwestycji A1.3.1 nie generowała wydatków. Ponadto „Wytyczne w zakresie sprawozdawczości i monitorowania w ramach planu rozwojowego współfinansowanego ze środków Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności” zostały przyjęte 29 sierpnia 2022 r. zatem IOR/IOI ma obowiązki wynikające z ww. wytycznych od przywołanej daty.*

- 9) W MRiT na etapie przygotowania i zatwierdzania dokumentów służących realizacji kamienia milowego funkcjonowały regulacje wewnętrzne dotyczące przeciwdziałania korupcji, nadużyciom finansowym, konfliktowi interesów, a także dotyczące stosowania Arachne.**

W Ministerstwie funkcjonowały nw. regulacje:

- Zarządzenie nr 1 Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 30 grudnia 2022 r. w sprawie polityki antykorupcyjnej oraz przeciwdziałania nadużyciom finansowym w Ministerstwie Rozwoju i Technologii⁸, które zostało zastąpione zarządzeniem nr 18 z dnia 17 lipca 2024 r. w sprawie polityki antykorupcyjnej oraz przeciwdziałania nadużyciom finansowym w Ministerstwie Rozwoju i Technologii,
- Decyzja nr 3 Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 7 października 2022 r. w sprawie ustanowienia Systemu Wdrażania Planu Rozwojowego w Ministerstwie Rozwoju i Technologii, z późn.zm. Procedura stosowania systemu Arachne stanowi załącznik nr 2 do Systemu Wdrażania Planu Rozwojowego w MRiT będącego załącznikiem do ww. decyzji. Postanowienia dotyczące podwójnego finansowania zostały wprowadzone Decyzją nr 4 Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 22 grudnia 2023 r., zmieniającą decyzję w sprawie ustanowienia Systemu Wdrażania Planu Rozwojowego w Ministerstwie Rozwoju i Technologii.

- 10) Według informacji przekazanej przez DPR 14 sierpnia 2024 r. w procesie realizacji kamienia milowego nie stwierdzono przypadków konfliktu interesów, korupcji czy nadużyć finansowych, również Biuro Bezpieczeństwa odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o nieprawidłowościach lub działaniach niepożądanych w ramach KPO⁹, poinformowało, że do 13 sierpnia 2024 r. nie wpłynęły zgłoszenia o potencjalnych nieprawidłowościach lub działaniach niepożądanych dotyczących przedmiotu kontroli.**

- 11) Ocena ryzyka zawarta w szczegółowym sprawozdaniu wygenerowanym w dniu 12 sierpnia 2024 r. z systemu Arachne dla inwestycji A1.3.1 nie wskazywała na zagrożenia dotyczące nadużyć finansowych, korupcji i konfliktu interesu.**

⁶ Zgodnie z pismem Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, znak: DSR-XII.5201.4.2023.RK z dnia 27 stycznia 2023 r., pierwsze pełne raporty ze wszystkich reform i inwestycji KPO powinny zostać złożone w systemie CST2021 do końca lutego 2023 r.

⁷ Formularze sprawozdawcze nie zostały złożone w: lutym, marcu, kwietniu, maju, sierpniu, październiku i grudniu 2023 r. oraz styczniu, lutym, marcu, kwietniu 2024 r.

⁸ Przedmiotowe zarządzenie spowodowało utratę mocy zarządzenia nr 9 Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 30 marca 2022 r. w sprawie polityki antykorupcyjnej w Ministerstwie Rozwoju i Technologii.

⁹ Zgodnie z postanowieniami Procedury postępowania w przypadku podejrzenia nieprawidłowości lub działań niepożądanych przy wdrażaniu KPO stanowiącej załącznik do Systemu Wdrażania Planu Rozwojowego w MRiT.

Kontrolę przeprowadził upoważniony¹⁰ przez Ministra Rozwoju i Technologii zespół kontrolerów w składzie:

- Anna Jakubowska – naczelnik Wydziału Kontroli w Departamencie Kontroli i Audytu, kierownik zespołu kontrolerów,
- Barbara Sikora – główny specjalista w Wydziale Kontroli w Departamencie Kontroli i Audytu, członek zespołu kontrolerów.

Czynności kontrolne przeprowadzono w okresie od 9 sierpnia 2024 r. do 22 sierpnia 2024 r.

Informację pokontrolną sporządzono w wersji elektronicznej.

Dyrektor Departamentu Planowania Przestrzennego nie złożył zastrzeżeń do projektu informacji pokontrolnej.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia zaleca się zamieszczanie przez DPR formularzy sprawozdawczych w systemie CST2021 z częstotliwością określoną w Wytycznych w zakresie sprawozdawczości i monitorowania w ramach planu rozwojowego współfinansowanego ze środków instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Zatwierdzam

Ignacy Niemczycki

Podsekretarz Stanu

/ kwalifikowany podpis
elektroniczny /

¹⁰ Upoważnienia: MRiT/91-UDK/24, MRiT/92-UDK/24.